

Eeuw gedaan, feest gedaan

Pat Donnez werkt laatste afleveringen „Het Eeuwfeest” af

door Rudy TOLLENAERE • Brussel

Er zijn programma's die aan hun einde komen omdat er te weinig mensen naar luisteren. Of omdat de programmaker het niet meer ziet zitten. Er zijn ook programma's die eindigen door hun concept en titel zelf. *Het Eeuwfeest*, waarin Pat Donnez op zondagochtend met een gast terugblijkt op wat hem of haar de afgelopen eeuw beroerd heeft, is er zo een. Tja, eeuw gedaan, programma gedaan.

Pat Donnez laat *Het Eeuwfeest* al enkele weken waardig uitbollen in een aantal speciale edities met de titel *De slag der titanen*. Daarin brengt hij de uitspraken van een vijftal gasten bij elkaar. Op Kerstdag waren dat Angèle Manteau, Koos Postema, Guy Thys, Rocco Granata en Wilfried Martens. Nu zondag is er de allerlaatste aflevering, met Jos Brink, Henri d'Udekem d'Acoz, Hugo Camps, premier Verhofstadt en Arno.

Donnez maakt het zijn gasten niet makkelijk. Geen vragen waarop ze een routine-antwoord kunnen geven, maar waarover ze moeten nadenken, filosoferen. We gaven Pat Donnez, bij wijze van afscheidsgeschenk, van hetzelfde laken een broek.

■ **Stel dat je als afsluiter van twee jaar *Het Eeuwfeest* maar één gast mag overhouden. Wie is dat dan, en waarom?**

Pat Donnez: „Dit is een onfatsoenlijke vraag. Ik voel me in zekere zin verwant met alle tachtig invités die ik over de vloer kreeg. Dat is, of beter was een absolute voorwaarde om in *Het Eeuwfeest* te gast te zijn. Je nodigt geen mensen uit om mee aan de feesttafel te zitten als je ze onuitstaanbaar vindt, zo eenvoudig is dat.”

„Als ik dan toch moet kiezen, dan zou mijn ultieme Eeuwfeestgast er ongeveer zo uitzien: het mooi, geteisterd hoofd van Angèle Manteau — met de heerlijke stem van Godfried Danneels — staat op de romp van Henri d'U-

dekem d'Acoz. Daar bungelen de armen en handen van Arno aan. En geef me dan maar het kontje van Jos Brink en de benen van Yvonne Kroonenberg.”

■ **In je programma laat je je gasten graaien in hun geheugen naar wat hen deze eeuw opwond, ontroerde, fascineerde, ergerde. Geef nu eens zelf het antwoord op die vraag.**

Pat Donnez: „God, ik begin nu pas goed te beseffen wat ik mijn gasten de afgelopen twee jaar heb aangedaan. Wat wond me op in deze eeuw? Er is zo veel. Misschien is het net dat vele, dat vaak zenuwlopende en onoverzichtelijke vele, heel eigen aan de twintigste eeuw. Je kunt er moedeloos van worden, maar het kan je net zozeer in alle staten van opwindend brengen. In 1900 ruiste buiten nog de hoepelrok, terwijl binnen het geschetter van de kubisten klonk. Je liep honderd jaar geleden een groot warenhuis binnen en als je geluk had, vond je er één soort zeep. Vandaag sta je voor meterslange rekken met honderden merken shampoo die je toeschreeuwen dat zij de beste zijn. Je moet keuzes maken. En zelfs als je geen keuze maakt, en bijvoorbeeld zonder shampoo naar huis gaat, dan nog maak je een keuze, namelijk om niet te kiezen. Dat zou je dus bijzonder opwindend kunnen noemen. Maar voor hetzelfde geld beland je in de psychiatrie.”

„Wat je ontroert, kan je net zo goed ergeren als fascineren.

In zijn laatste *Het Eeuwfeest* blikt Pat Donnez met vijf gasten terug op de voorbije eeuw. Zelf is hem van de twintigste eeuw vooral de veelheid opgevallen. Veelheid aan goederen, aan vernieuwingen, aan keuzes.

Neem het meest weezinwekken-de regime dat deze eeuw gekend heeft. De nazi's. Na Auschwitz

was er geen plaats meer voor poëzie. De endlösung, het vernietigingsapparaat, daar zijn geen

woorden voor. En toch raakten belezen en goedmenende jongens en meisjes gefascineerd door de

mateloze schoonheid van keurig in het gelid marcherende koppeliemen. De ordnung, de discipli-

ne, ze bleken oogverblindend. Goebbels, de propagandist van het regime, studeerde literatuur

en geschiedenis in Heidelberg. Hij was een Goethe-kenner die telkens als hij *Het lijden van de Jonge Werther* las, emotioneel kapot was. Dat is allesbehalve eenvoudig.”

Grafschrift

„Elk *Eeuwfeest* vroeg ik mijn gasten hoe ze dood zouden willen gaan en welk grafschrift ze zouden achterlaten. Dat klinkt morbide, maar eigenaardig genoeg is er niemand geweest die deze vraag onbeantwoord liet. De meesten staan met één been in het graf, en vonden het kennelijk een opluchting om daarover te kunnen fantaseren. Een jonge hond van de redactie vroeg me onlangs: 'En jij, welk grafschrift zou jij gebruiken?' Een dag later mailde ik hem: 'Hou het maar bij Pessoa. *Ik ben niets, ik kan ook niets zien, ik zou ook nooit iets willen zijn, maar afgezien daarvan droom ik alle dromen van de wereld.*'

■ **Is er nog leven na „Het Eeuwfeest”?**

Pat Donnez: „De laatste weken wordt ik bedolven onder brieven en mails van luisteraars waaruit een groot medelijden spreekt. Daarin lees je zinnen als: 'Het is zo treurig dat onze zondagochtend wordt afgeschaft, we hebben met jou en onszelf te doen'. Het is alsof ik mijn eigen begrafenis meemaak en hoor hoe de nabestaanden bij de koffie kletsen en ouwehoeren over het lijk, dat au fond eigenlijk nog zo slecht niet was.”

„Maar er is leven na de dood. Vanaf januari herhaal ik *Het leven gelijk het leven is*, een reeks van vier programma's over Louis Paul Boon. En zondag 4 februari vanaf 9 uur laat ik de allereerste Titaanjes op de luisteraars los. Wie dat zijn en hoe ze klinken, is vooralsnog een zorgvuldig bewaard bedrijfsgeheim.”

■ „Het Eeuwfeest”: de Slag der Titanen. Zondag 31 december, Radio 1, 9 tot 10 uur.

FOTO MARC CELS